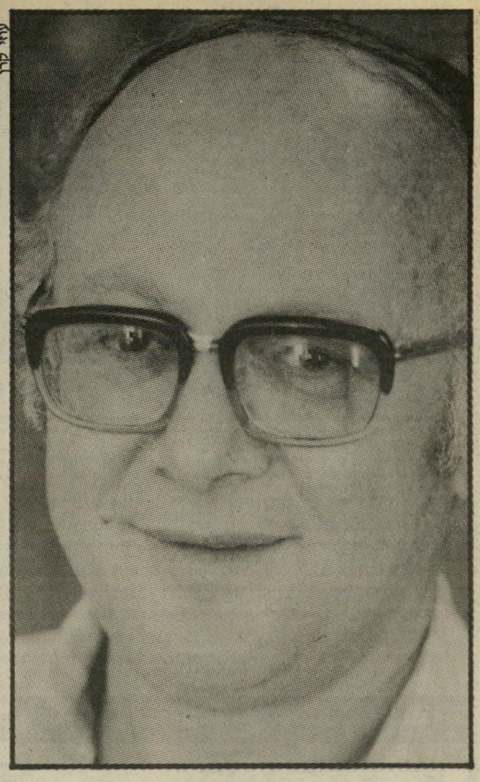
עזי קרן

זאב שיף:

„כשהסכמים משתבשים — טורפים את הקלפים!"

אחרי חודשים רבים שבהם כונה איש־השב"כ יוסף גינוסר בעיתונות הישראלית בשם־הצופן „ פירסמה העיתונאית הישראלית מיכל מירון את שמו המלא בירחון תוצרת־חוץ פנטהאוז (ראה עמוד 4). הפירסום זכה בסיקור מובלט גם בעיתונות הישראלית.

באחרונה זה הפך לשיטה: עיתונאים ישראלים מדווחים מידע, שנפסל על־ידי הצנזורה, לעיתונות הזרה, ואחר־כך מצטטים את הכתוב בה.

שוחחתי על כך עם הפרשן הצבאי של העיתון הארץ, זאב שיף.

● **קרה באחרונה משהו ביחסים צנזורה־עיתונות?**

כן. הרבה גררות נפרצו באחרונה. הבעיה היא שאנחנו לא מתאימים את עצמנו לתקופה החדשה, הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינת האירועים. עד לאחרונה היו אלה כללי־מישחק, שאם רוצים לשבור אותם — אין זה קשה. להיפך: האמצעים הטכנולוגים החדשים מאפשרים לעשות זאת בקלי־קלות.

● **לעשות מה? להדליף לחו"ל?**

וראי. בעזרת הטלקס, את יכולה להעביר ידיעה מבלי לחתום את שמך עליה.

● **אמרת שבעבר היו נהוגים כללי־מישחק מסויימים.**

קוראים לזה מישמעת־עצמית של כתב. מישמעת כזאת היתה נהוגה גם במהלך מילחמת־העולם השניה. הרי אין בתי־מישפט בתחום הזה. ישנה ועדה המורכבת מנועדת־העורכים ונציגות של

צנזורה

צה"ל. ברגע שההסכמים מתחילים להשתבש — צריך לטרוף את הקלפים.

● **מה אירע כאן? מדוע התחילו ההסכמים להש־תבש?**

קצב האירועים האחרונים תרם לכך. פרשיות כמו ועננו, השב"כ, פולארד ואיראן, שהן כולן פרשיות ביטחוניות, עוררו עניין בעולם כולו. כך נכנסה גם העיתונות הזרה למירוץ. אגב, מתפרסמות שם ידיעות בלתי־נכונות, המצוטטות אחר־כך בארץ. לכן צריך להיערך מחדש בנושא הצנזורה.

● **איך אתה מציע להיערך?**

איני מאמין שניתן לנקות לגמרי את השולחן ולבטל לחלוטין את מוסד הצנזורה. בכל זאת, אנחנו נמצאים במצב של מילחמה. מצד שני, ברור שכללי־המישחק צריכים להיקבע מחדש. בשנים האחרונות הוכיחה הצנזורה כי היא הרבה יותר ליברלית. אין הוכחה טובה יותר מאשר התנהגותה במשך מילחמת־הלבנון. מצד אחד, כוחות הנאבקים נגד הליברליות הזאת, ומצד שני, העיתונות הישראלית וחלק מהעיתונות הזרה העניקו לנו דיוקן של חברה פתוחה, ליברלית, שבה יש לעיתנות תפקיד חשוב. צריך לכנס את נציגיהם של כל העיתונים, לא רק את ועדת־העורכים, ולגבש כללים חדשים. (דפנה ברק)

צבא אבנר

ירון לונדון:

„לא הייתי שואל ילדה קטנה על מוצאה!"

חיה סמיר, צעירה מוסלמית שהתגייסה בימים אלה לצבא, סיפרה בתוכנית סיבה למסיבה כי ירון לונדון היה האיש שגילה לה בגיל 8 שהיא מוסלמית. לונדון ריאיין את אביה, עיתונאי שברח ממצריים, שהביא איתו לאולפן את בתו הקטנה. סמיר סיפרה השבוע כי ירון לונדון בעצם שינה את חייה.

ביקשתי מירון לונדון שיספר על אותו ראיון מפורסם.

אני לא כל־כך זוכר מה היה באותו ראיון. נדמה לי שהראיון היה כאשר (אנוור אל־) סאראת הגיע לארץ.

אני אבל זוכר היטב את אביה של חיה. איש מעניין מאוד. אני מבין שחיה הפכה בימים אלה לשלאגר, אבל לצערי גם לא ראיתי את הראיון איתה בסיבה למסיבה.

● **האם זו היתה פוליטי־סה?**

עד כמה שאני זוכר, אף אחד לא אמר לי שהילדה אינה יודעת את מוצאה המוסלמי. לא הייתי חוטא בכוונה בעניין זה. לא חושב שהייתי שואל ילדה בת 8 איך זה להיות מוסלמית במדינת־ישראל, אילו הייתי יודע שהיא אינה יודעת כלל שהיא מוסלמית. נראה שאביה שכח לספר לה על מוצאה.

● **פגשת אותה, מאז אותו ראיון?**

כן. לפני כמה חודשים פנתה אליי צעירה באחת התוכניות שלי, וסיפרה שהיא בתו של סמיר. היא לא הזכירה את הראיון, ולא דיברה איתי על הרגשותיה מאז.

● **השבוע היא סיפרה כי שינית את חייה. איך אתה מרגיש לשמע אמירה כזו?**

נו טוב, על מישקל כל המציל נפש אחת... אני חושב שכל המשנה לטובה את מסלול־חייו של אדם אחד, כאילו שינה מסלולה של תבל כולה. (רונית אנטלר)

טלוויזיה

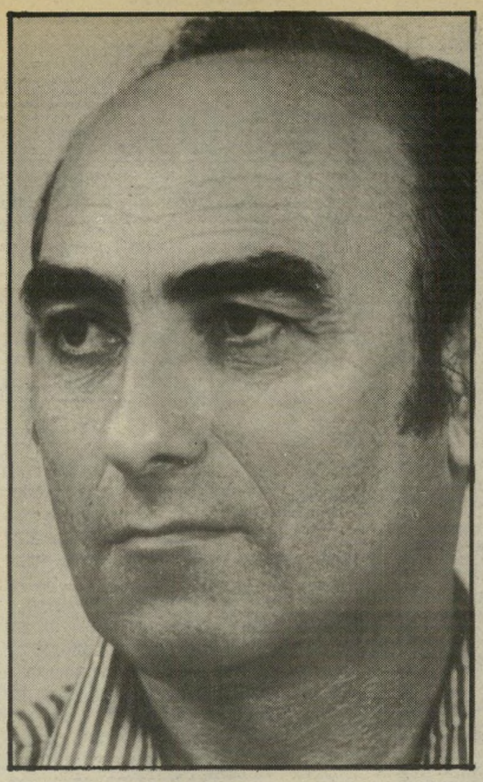

יצחק ברקאי:

„שיישבו כולם ביחד תחת גג אחד!"

העולים החדשים חזרו לכותרות: תכנית הטלוויזיה כולבוטק המחישה את בעיות הבירוקרטיה, שעימן הם נאלצים להתמודד, והיתה גם פרשת שני העולים מרומניה, שנתקעו בנמל־התעופה בן־גוריון.

בסוף השבוע פורסם כי ליצחק ברקאי, יושב־ראש המחלקה לקליטה בהסתדרות וחבר־הוועדה המרכזת יש תוכנית מהפכנית שתפתור את כל כאבי־הראש של העולים החדשים בתחילת דרכם בארץ, ואת בעיות הקליטה של ישראל. מסתבר כי הצעתו חוזרת במדוייק על הצעת אורי אבנרי לפני שבועיים, במדור יומן אישי.

הבעיה המרכזית של עולה חדש, המגיע ארצה, היא שהוא צריך לבזבז עשרות ימים קשים ומעצבנים בין המישרדים השונים במקומות שונים בארץ. יש לו קשיי שפה, הוא לא מבין את המערכת, וזה שובר אותו. בכולבוטק המחישו זאת נהדר. העולה החדש נופל בין הסוכנות היהודית, מישרד־הקליטה ומישרדים נוספים. כל זה בגלל מילחמות־היהודים. הלוואי שהיה אפשר לרכז כל זאת תחת גג של מישרד אחד, אבל זה חלום לילי־קיץ

בירוקרטיה

בפוליטיקה הישראלית.

● **מהו פיתרון־הקסמים שלך לבעיה?**

אני מציע לקצר את הוויה־דולורוזה, שנאלץ העולה החדש לעבור בחודשיו הראשונים בארץ. פשוט מאוד: תחת שייאלץ להתרוצץ בין המישרדים השונים ולבזבז כסף וזמן — יישבו פעם בשבוע באולם אחד, אולי אפילו כבר בנמל־התעופה, נציגי כל המישרדים. אני מדבר על מישרד־הפנים, מישרד השיכון־והבינוי, מישרד־הקליטה, הסוכנות היהודית ועוד. כל מה שיצטרך העולה החדש לעשות זה לעבור בנתח משולחן לשולחן. אני מציע שיהיה שם גם מתורגמן, שיפתור את בעית השפה. כך יוסבר לו הכל, בכל התחומים, בשפתו, בניחותא, בלי ריצות.

נכון שלא מדובר בהצעה שתשנה את העולם, אבל קבלת־הפנים הראשונה לעולה־החדש היא הזכורה לו יותר מכל, והיא שתקבע את סיכויי ההצלחה של קליטתו בארץ.

● **את הרעיון שהעלית בעת, העלה אורי אבנרי במדורו ב„העולם־הזה" לפני שבועיים. האם קראת זאת?**

אני מודה ומתוודה שלא. דווקא אז לא קראתי אותו. הרעיון נולד אצלי, כשצפיתי בתכנית כלבוטק בטלוויזיה. מסתבר שאנחנו חושבים באופן דומה. (דפנה ברק)